

Motion till riksdagen 2025/26:4151

av Jennie Nilsson m.fl. (S)

med anledning av prop. 2025/26:258 Ökad insyn i politiska processer

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen avslår regeringens förslag till ny lag med bestämmelser om arbetsmarknadsorganisationers bidrag för partipolitiska ändamål.

Motivering

I regeringens proposition föreslås en ny lag med bestämmelser om arbetsmarknadsorganisationers bidrag för partipolitiska ändamål. Lagförslaget innebär att en enskild medlem i en organisation som lämnar bidrag för partipolitiska ändamål ska ha rätt att avge en förklaring om att dennes medlemsavgift inte får användas för sådana bidrag.

I frågan om att införa ett krav på samtycke från enskilda medlemmar när organisationer på arbetsmarknaden använder en del av medlemsavgiften för att stödja ett parti ekonomiskt är vår uppfattning att det är klart tveksamt om detta är förenligt med regeringsformen eller internationella konventioners skydd för den mycket grundläggande föreningsfriheten.

Utredningen Ökad insyn i politiska processer (SOU 2025:52) kom fram till att förslaget inte borde genomföras och redovisade det därför endast som en del av deras övervägande, även tidigare utredningar har dragit samma slutsats.

Lagrådet fastslår i sitt yttrande att underlaget för lagförslaget framstår som bräckligt då det enligt deras tolkning framstår som en icke bindande uppförandekod eftersom det saknas möjlighet till att ålägga en organisation några sanktioner enligt förslaget.

Vi anser att det inte är statens sak att underkänna den representativa demokratiska ordningen i vilken föreningar fattar beslut. Det är en väl fungerande ordning som utgör en grundläggande del i den föreningsfrihet vi har i landet och som i det längsta bör värnas. Ett beslut som pekar ut att vissa delar av en föreningsverksamhet ska omfattas av andra regler än övriga riskerar att öppna en dörr som kan ge långtgående konsekvenser och är på inget sätt proportionerlig till det problem som regeringen vill lösa.

Det finns i dag en mycket god transparens kring de bidrag som fackförbunden skänker till politiska partier. I Sverige är det oerhört få fackförbund som beslutat att lämna bidrag till politiska partier. De partier som berörs är främst Socialdemokraterna, men i viss mån även Vänsterpartiet.

Uppgifter om de bidrag som lämnas finns att tillgå både i de rapporter som partierna lämnar till Kammarkollegiet, och i Socialdemokraternas fall även i årsredovisningar som är tillgängliga på partiets webbplats.

Regeringens agerande förefaller mot bakgrund av detta främst vara ämnat att försvaga det största oppositionspartiets finansiering. Vi avslår därför regeringens förslag att införa en ny lag med bestämmelser om arbetsmarknadsorganisationers bidrag för partipolitiska ändamål.

Jennie Nilsson (S)

Hans Ekström (S)

Per-Arne Håkansson (S)

Lena Malm (S)

Mirja Räihä (S)

Peter Hedberg (S)